

כ"ה בכסלו, תשע"ה, 13.12.2017

גיליון מס' 588

פרשת מקץ

על פוליטיקה וחיישנות

מאת יתרו יעקבס, קיבוץ עלומים

ידועה לנו ההפרדה בתורה בין שמות ה': שם ההוויה מסמל בתורה את מידת הרחמים, ואילו השם א-לוהים מסמל מידת הדין.

בפרשתנו, פרשת מקץ, יוסף השליט "סוגר חשבון" עם אחיו על שמכרוהו לעבדות. הוא מעמיד את אחיו על דוכן הנאשמים, ואת עצמו כשופט. לכן, אין זה מקרה שבכל הפרשה השם שמייצג את מידת הרחמים איננו מופיע אפילו פעם אחת! ואילו "א-לוהים" מופיע שוב ושוב!

יוסף, הלא הוא צפנת פענח המצרי, למד היטב את כללי הפוליטיקה בתור השליט על כל ארצו. כל פוליטיקאי יודע, שהוא יכול להגיד מה שהקהל שלו רוצה לשמוע וזה לא מחייב אותו כלל. מה שקובע הוא רק מה שהוא עושה! בחלק האחרון של פרשתנו, אחרי שהשליח שלו מצא את הגביע המושתל בשק של בנימין, המשא ומתן בינו ובין יהודה מעניין ביותר בתור מו"מ פוליטי. הבה נזכור שהיה זה דווקא יהודה שאמר לאביו: "אֲנֹכִי, אֶעֱרְבְנֶנּוּ מִיָּדִי, תִּבְקָשׁוּנֹוּ" (מג,ט). לכן יהודה, ולא ראובן הבכור, הוא זה שלוקח על עצמו את התפקיד של הנושא ונותן מול השליט.

והנה פירוט המו"מ:

(בפי האחים, לפני שידעו האם הגביע ימצא, ואם כן, אצל מי): "אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ מֵעֲבָדֶיךָ וְמַת וְגַם אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לְאֹדְנֵי לְעַבְדִּים" (מד,ט).

(בפי השליח של יוסף, שעושה את עצמו מסכים למה שהם אמרו, אך בפועל משנה לגמרי את הנאמר): "כְּדַבְּרֵיכֶם כֵּן הוּא אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ יִהְיֶה לִי עֶבֶד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִים" (מד,י).

(בפי יהודה בפני יוסף): " הֲנֵנוּ עֲבָדִים לְאֹדְנֵי גַם אֲנַחְנוּ גַם אֲשֶׁר נִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ" (מד,טז).

(בפי יוסף): "הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ הוּא יִהְיֶה לִי עֶבֶד וְאַתֶּם עֵלּוּ לְשִׁלּוֹם אֶל אֲבִיכֶם" (מד,יז).

ואם יורשה לי לחרוג מתפקידי ולגלוש לתוך הפסוקים הראשונים של הפרשה הבאה, נמצא את סיום המשא ומתן:

(בפי יהודה, אחרי נאומו המרגש): "יֵשֵׁב נָא עִבְדְּךָ תַּחַת הַנְּעֹר עֶבֶד לְאֹדְנֵי וְהַנְּעֹר יַעַל עִם אָחִיר" (מד,לג).

ואז, יוסף כבר לא יכול להתאפק...

נשים לב לכך שבכל אחת מחמשת השורות לעיל, התנאים הבסיסיים השתנו: מי ימות? מי יהיה עבד? כולם מסכימים עם כולם, וכולם משנים לכולם את התנאים הבסיסיים ביותר! ממש פוליטיקה!

ועוד הערה: יעקב, שחי 20 שנה אומללות בבית לבן הארמי/הרמאי, זה שחיתנו אותו עם אשה לא-אהובה, שהחליפו את משכורתו 20 פעם, ושומר ללבן לפניו: "גִּנְבְּתִי יוֹם, וּגְנַבְתִּי לְלֵה" (לא,לט), אותו יעקב שאנו הקוראים מקווים בסתר לבנו כל הזמן שבסופו של דבר תצא מצאצאיו משפחה מאוחדת ומלוכדת, והנה באה פרשת "מקץ" ושוברת לנו את החלום הזה.

אם כך אין זה מקרה, שבפרשתנו השורש ש-ב-ר מופיע 17 פעם, ואילו בכל יתר ספר בראשית רק 3 פעמים!

יעקב הוא אחרון אבותינו שנקבר במערת המכפלה. ממנו והלאה חברון היא מוקד תקוותינו וציפיותינו. עברנו מלהיות "מושל מצרים", מלהיות "המשביר לכל ארץ מצרים", דרך עבדות מצרים, יציאת מצרים, ועד ימינו של שיבת ציון וחידוש היישוב בארץ ישראל.

מי יתן ונזכה אנו ובנינו לראות גם את בניין בית המקדש, את ביאת המשיח, ותחיית המתים.

יתרו יעקבס, נשוי לשרה, שהיא ממקימי קיבוץ עלומים. שניהם פנסיונרים הנהנים לבקר באופן קבוע את ילדיהם ונכדיהם הרבים.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [subscribe](#) בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב [unsubscribe](#) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il